

SMULTRONSTÄLLE

FRIDFULL HAMN MITT I ÖRESUND

Som en liten grön tårta höjer sig Ven ur Öresund. Det är den sista resten av sandåsen som en gång kopplade ihop Sverige med kontinenten i söder. Text & foto: Jerker Norlander

IBLAND DANSK, IBLAND svensk ligger Ven som en vattendelare i Öresund. Då och då påseglad av fartyg som missar navigeringen och får stopp tidigare än beräknat.

Öresund är ett av världens mest trafikera-

de farvatten. 36 000 fartyg med bruttotonnage över 300 ton passerar genom sundet varje år.

Vid en stavningsreform 1906 då skrivningen med h före v försvann och hvad blev vad, vilken blev vilken osv fortsatte Ven att

heta Hven. Inte förrän 1958 döptes Hven om till Ven, trots öbornas protester.

Alla cyklar på Ven. Gult är cykeluthyrningens färger och alla cyklar är gula. Tandem, singel eller elcykel, det är bara att trampa på. Omgivningen går i grönt, förutom fälten med

Kyrkbackens hamn på västra sidan är den populäraste hamnen på Ven. Från den medeltida kyrkan St Ibb på backen ovanför hamnen är det en fantastisk utsikt mot bland annat Köpenhamn i söder.

durumvete, som också är gula. Durumvete är bäst till pasta och på det lilla bageriet Hven Durum bakas durumbröd som säljs i en lucka i väggen. Ibland till levande musik.

Det finns en busslinje på ön, men vem behöver åka buss när man cyklar över ön på 20 minuter? Och varför ha bråttom på denna lilla ö där lugnet bestämmer tempot?

MITT PÅ VEN finns öns store kändis, astronomen Tycho Brahe som fick hela ön i present av en dansk kung på 1500-talet mot att han byggde ett observatorium här. Brahe hamnade i onåd, blev av med näsan i en duell och flyttade till Prag. Rester av observatoriet finns kvar och när Allhelgonakyrkan avkristnades blev den ett Brahe-museum. Själva står Brahe staty utanför kyrkan och blickar något stel i nacken mot den yttre rymden.

Ven är platt, utom vid nedfarterna till hamnarna. Med tio procent lutning går det snabbt utför, men desto segare uppför. De branta stränderna mellan Kyrkbacken och

Bäckviken är de berömda backafallen som Gabriel Jönsson diktade om. Gunnar Tureson tonsatte och det blev visan Flicka från Backafall som handlar om briggen Tre Bröder och flickan Ellen.

Det finns ett whisky-destilleri och tre bra gästhamnar på Ven: Kyrkbacken, Norrebro och Bäckviken.

Whiskeytillverkningen hos Spirit of Hven i Backafallsbyn är rena hemslojden. På åkrarna runt destilleriet växer rågen och i tre år mognar whiskeyn i träfat på ön. Den vita byggnaden för tankarna till konkurrenterna på skotska ön Islay och under något som kan liknas vid skotska whiskey-pagoder finns jäskaret. Kopparrören blänker och från pot still-pannan droppar det. Ett lugnt och avslappnat yttre, men innehållet är högoktavigt. Bästsäljaren heter Old Hare, som är en hyllning till alla harar på Ven.

Spirit of Hven har guidade visningar varje dag under sommaren. Det är mycket se men inte röra, men baren håller fullt sortiment.

Förutom husets egen whiskey finns ytterligare 500 sorter på hyllorna.

Det går inte att köpa med sig en souvenirflaska från Spirit af Hven, då är det lättare att köpa med sig en flaska rapsolja från fälten runt omkring.

I färjhamnen Bäckviken tillverkas glass efter eget recept i Hvens Glassfabrik. Litet sortiment, men gott och stora kulor. Färjan från Landskrona dyker upp med jämna mellanrum, men annars är det lugnt.

Från Bäckviken slingrar sig en smal cykelväg längs den norra sidan av ön. Den följer stranden förbi Hakens fyr, passerar Norrebro's gästhamn och leder fram till Kyrkbacken. En fin tur.

NORREBORG ÄR LITET, barnvänligt och lugnt. Det är hamnen med den vackraste solnedgången och den finaste stranden, sägs det. Officiellt finns det 30 gästplatser, men, som en dansk seglare sa: "Så länge man ser vattnet, så finns det plats".

Norrebro i norr är en liten och lugn hamn. Badbryggan är nybyggd och stränder klassas som finast på Ven.

På Ven tar man sig fram på cykel genom durumvetefälten. Fyren Ven västra byggdes 1968 och ersatte den gamla fyren från 1871.

Jan Gånge från Lomma premiärseglade med sin Hallberg-Rassy 37 och tog med barn och barnbarn till sin favorithamn Kyrkbacken. Fr.v. Adam Gånge, Jan Gånge, Luna och Wide.

Bernt Hansen är bryggmästare på det lilla microbryggeriet Mitt på Hven som faktiskt ligger mitt på Ven. Ingredienserna växer utanför dörren och han mälter själv.

I Norrebro ska man sköta sig så man inte hamnar på svarta listan i hamnkaptenens stuga. Här antecknas de som inte skött sig, smitit från hamnavgiften eller varit besvärliga.

Gästhamnen Norrebro ligger närmast till för ett besök hos Spirit of Hven. Men tanken på att få en whiskeyprovning av öns produkter i den egna båten sätter reglerna för utskänkning bestämt stopp för.

Kyrkbacken är den klassiska bilden av en gästhamn i Skåne. Nedanför S:t Ibbs lilla vita kyrka med trappstegsgavlarna breder hamnen ut sig. Pirarmarna öppnar sig välkomnande och bjuder in till en hamn där man ligger säkert i alla väder. Med vår lilla 24 fots

walk-around letar vi oss allra längst in i hamnen och slipper förtöja på utsidan av någon annan. Ibland är det skönt att inte vara störst.

– 80 procent av våra gäster kommer från Danmark, berättar Kyrkbackens unge sommarjobbande hamnvärd med den ståtliga titeln hamnfogde.

En dansk besättning berättar att de hellre åker till Ven än till någon hamn på den danska sidan av Öresund.

– Där är det bara stora marinor utan miljö och känsla. På Ven kan man vandra och äta gott, säger de.

En hodka är en sjöbod på skånska. Några hoddor på piren har förvandlats till vinbarer

och kafé utan att tappa det genuina. I Kyrkbacken äter man Hven-spätta, som helst ska vara fiskad av Ola Bengtsson i Bäckvik.

– Tyvärr är det ont om spättan så vi serverar slätvar och det som Ola kan leverera, säger Liselott på Fiskekrogen vid Kyrkbacken.

Fisken serveras på blanka tallrikar med lokal sparris och potatis från ön. Detta är en lokal nationalrätt som man inte får missa.

DET FINNS PLATS för många i Kyrkbacken. All-time-high är 126 båtar under ett dygn och långt in i augusti kan det vara fullsatt på helgerna. Årets summering landar på 5 000 besökare, men det går inte att förhandsboka plats i hamnen. Mer osäkert är att ligga utanför pirarna, men det är gratis. ☺

**"Så länge man ser vatt-
net, så finns det plats!"**